

[Marinus Sørensen.]

for landbruget som for samfundet som helhed. De forslag, der her er til behandling, er oversendt fra landstinget og foreligger i en noget anden skikkelse end den, hvori de var vedtaget af folketinget. Der kan vel siges forskelligt med hensyn til det resultat, som er opnået; nogle vil mene, at der er sket forbedringer, og andre hævder til den anskuelse, at der er sket forringelser. Jeg skal ikke tage parti for det ene eller det andet synspunkt, men jeg synes, der er grund til at give landstinget en kompliment, fordi det har haft evne og vilje til at samles til enighed om dette forslag.

Man kan så rejse det spørgsmål, om det her foreliggende forslag giver mulighed for at få mere jord frem til udstykning, og ikke mindre vigtigt er spørgsmålet om at få tillægsjord frem til de små brug. Det er de problemer, som trænger sig på og kræver en løsning. Vor opgave er at give brugene en sådan størrelse, at de senere har mulighed for at danne grundlag for en økonomisk eksistens.

De vigtigste ændringer, der er indført i landstinget, indeholdes i § 9 og § 11. Jeg erkender, at der med disse ændringer er sket en værdifuld forbedring af vor lovgivning på dette område.

Således som § 9 var vedtaget af folketinget, gik den ud på, at ingen måtte eje mere end to landbrugsejendomme. Den er efter landstingets affattelse ændret således, at det absolutte forbud imod at eje mere end to landbrugsejendomme er bortfaldet. Der gives nu mulighed for, at den enkelte landmand kan blive ejer og bruger af mere end to landejendomme, dog med den begrænsning, at hvis en landmand, der har mere end to ejendomme, ønsker at erhverve en tredje, kan statens jordlovsudvalg kræve en jordafståelse på indtil 20 pct. af ejendommens jordtilliggende. Denne bestemmelse vil sikkert vise sig at være af meget stor betydning, når det gælder fremskaffelse af tillægsjord. Jeg vil også mene, at bestemmelsen vil være en god modvægt imod den stærke spekulation, som under højkonjunkturerne er foregået med landbrugsejendomme, og som har givet spekulanterne meget store fortjenester.

§ 11 tager sigte på det forhold, at der er tale om overdragelse ved arv eller overdragelse til et familiemedlem. I denne paragraf træffes den bestemmelse, at hvor et gods eller en større samling gårde overgår i arv, kan statens jordlovsudvalg kræve jordafståelse, for så vidt der er mere end 2 ejendomme, der hver har over 35 000 kr.s

grundværdi. Det vil sige, at for godsernes vedkommende er 2 hovedgårde fri for afgivelse af jord, og derudover kan der kun i de tilfælde, hvor der er 2 hovedgårde, som hver har over 35 000 kr.s grundværdi, kræves jordafståelse. Selv om der efter disse bestemmelser kun kan blive tale om minimale arealafgivelser, tror jeg, at vi hermed er nået et godt stykke frem mod at skaffe tillægsjord til de små brug; ikke således at spørgsmålet dermed er løst — der er lang vej frem —, men jeg erkender, at det foreliggende lovforslag er et skridt i den rigtige retning, og på mit partis vegne kan jeg anbefale lovforslaget, således som det nu foreligger, til vedtagelse i dette høje ting.

Erik Eriksen: Må jeg begynde med at sige, at der i mit parti ikke er enighed om lovforslaget, således som det nu foreligger, men der er i vort samlede parti i folketing og landsting et flertal, der vil gå ind for lovforslaget.

Jeg skal ikke trætte med at gennemgå selve lovforslagene historie her i rigsdagen, det er for så vidt også kun det ene af lovforslagene, nemlig lovforslaget om landbrugsejendomme, der samler interessen. Dette lovforslag er jo vedtaget så godt som enstemmigt i det andet høje ting, idet kun et enkelt medlem stemte imod det. Der er således ikke grund til at komme ind på alle de væsentlige ændringer, der er indført i landstinget. Men så meget vil jeg dog gerne have lov til at sige, at det er ikke alene et stort, men også et meget dygtigt og grundigt arbejde, der er udført i landstingsudvalget. Jeg tror også, det nok skal vise sig, at dette lovforslag som slutsten på den jordlovgivning, der er gået forud, ikke alene løser en saglig opgave, men også vil skabe ro om et stort og fundamentalt spørgsmål.

Jeg ved vel, at der har været en vis strid om lovforslagets grundlovsmedholdelighed. Jeg er ikke jurist, men jeg noterer med tilfredshed, at juristerne i landstinget var enige om, at lovforslaget ikke er grundlovsstridigt. Noget ganske andet er naturligvis, at det ikke kan være regering eller rigsdag, der afgør dette, men landets højeste domstol.

Jeg har lagt mærke til, at der fra en vis side næres ønske om at få prøvet lovforslaget ved sagsanlæg. Jeg har absolut ikke noget at indvende imod, at dette sker. Noget andet er, at jeg hører til dem, der vil advare imod det. Nu ved jeg naturligvis ikke, om den lille kreds af store jordbrugere overhovedet er modtagelig for råd,